

HISTORIA DRUKU

hieroglify autor A

inoko https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Egypt_Hieroglyphe2.jpg

Począwszy od epoki kamienia i następujących po niej epok, człowiek miał potrzebę przekazywania swoich myśli czy wydarzeń z życia codziennego dalszym pokoleniom. Aby to było możliwe wytworzył pierwsze znaki pamięciowe (**mnemotechniczne**), a także sposób przechowywania i przekazywania wiadomości za pomocą prymitywnego rysunku.

<https://pl.wikipedia.org> – petroglify

Przykładem takich wiadomości są rysunki naskalne (**petroglify**), stosowano także wycięcia na łaskach (lub kawałkach drewna), albo używano do tego **pisma klinowego** („**quipu**„), polegającego na symbolizowaniu oznaczonych myśli i treści za pomocą przyjętego kodu nacięć czy węzłów.

<http://dawne-cywilizacje.cba.pl> – pismo klinowe

<https://www.storyjumper.com> – pismo

węzełkowe

Już ok. 2400 roku p.n.e. w starożytnym Egipcie pojawiły się pierwsze metody drukowania. Początkowo posługiwano się glinianymi staplami, za pomocą których powielano nie tylko pismo, ale także obrazy. Stemple te wraz z wynalezieniem papirusu trafiły na Bliski Wschód. Mogły one wtedy liczyć nawet kilkaset znaków. Około VII wieku p.n.e. w Chinach w okresie panowania dynastii Zhou, zaczęto wykorzystywać pojedyncze „ruchome” czcionki, odlewano je z brązu (podaje się, że w 1041 r. p.n.e. chiński kowal **Bi Sheng** wynalazł czcionkę ruchomą dla pojedynczych

znaków). Grecy z kolei tą samą metodą wykonywali kolorowe wzory na tkaninach. Najstarszym zachowanym okazem są tkaniny koptyjskie z IV w.

<https://pl.wikipedia.org> – sumeryjska

tabliczka

W II wieku p.n.e. na Bliskim Wschodzie wynaleziono **pergamin**, w Chinach natomiast używano **papieru czerpanego**. Powstawał on z łyka drzewa morowego oraz wodnej zawiesiny rozdrobnionej i zmielonej kory, następnie wyciskano go na sitach formowanych po czym przekładano suknem wełnianym, suszono i wygładzano kamieniem. Przyjmuje się, że wynaleziono go w 105 roku. Zresztą produkcja papieru czerpanego w krajach Dalekiego Wschodu trwa po dzień dzisiejszy.

Pierwsze **druki drzeworytnicze** powstały również w Chinach. Estampaż czyli proto-druk stosowali na wielką skalę buddyści, wykorzystywali oni odbitki z kamiennych steli do celów misyjnych. Najwcześniejszą zachowaną kopią jest zwój z zakłęciami z pierwszej połowy VIII w. **Sutra***, o której mowa, przechowywana jest w klasztorze Pulguksa w Gyeongju (Korea). To właśnie z niej wykonano w 764 roku około miliona odbitek. Najstarszy drzeworyt europejski pochodzi dopiero z 1424 roku, a znaleziono go w austriackim klasztorze Buxheim. Natomiast pierwszą zachowaną w całości drukowaną książką jest wydanie **Sutry Diamentowej** z 868 roku (chińskie tłumaczenie sanskryckiego tekstu). Jest to egzemplarz książki blokowej, czyli wycinanie na tym samym klocku zarówno tekstu jak i ilustracji, następnie odciskanie go na papierze. Technika ta stosowana była na długo przed wynalezieniem czcionki drukarskiej.

Diamentowa

Sutra <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jingangjing.png>

W ten sposób druk drzeworytniczy stawał się coraz bardziej popularny, a można nawet rzec, że masowy. Do dziś zachowało się ponad 100 tysięcy kopii druków. W latach 847–851 na przykład wydrukowano kilkaset tysięcy egzemplarzy biografii alchemika **Liu Honga**. W tamtych czasach najczęściej drukowało się kalendarzy, a poeci drukowali swoje wiersze.

To Chiny też jako pierwsze zastosowały wielobarwny druk, na początku był on wykorzystywany do banknotów, ale w późniejszym etapie także w celach misyjnych – kolorowe sutry.

Z czasem tańszy papier czerpany dotarł również do Europy, gdzie zastąpił dużo droższy papirus. Pierwsza papiernia w Europie została założona na Sycylii ok. 1100 roku przez Arabów. Duża popularność druku przyczyniła się także do powstania pracowni drukarskiej. Pojawienie się papieru w Europie przyczyniło się do przyspieszenia rozwoju druku drzeworytniczego. Wykorzystywano go do powielania inicjałów oraz ornamentów. Za najstarszą odbitkę uznaje się pochodzą z 1418 roku tzw. *Madonnę Brukselską*.

<https://pl.wikipedia.org> – ruchoma czcionka

Ruch religijno-polityczno-społeczny, zapoczątkowany przez **Marcina Lutra**, zwiększył zapotrzebowanie na druki. W tym też okresie panował złoty okres drukarstwa koreańskiego.

<https://pl.wikipedia.org>

W XV wieku doszło do wynalezienia wymiennej czcionki drukarskiej. To właśnie w latach 1452–1455 w Moguncji **Jan Gutenberg**, niemiecki rzemieślnik, złotnik i drukarz, wydrukował ***Biblię Mazariną*** (znanej jako ***Biblia Gutenberga***). Druk stanowił prawdopodobnie ok. 200 egzemplarzach – 165 na papierze i 35 na pergaminie (niektórzy badacze kwestionują te liczby). Do naszych czasów przetrwało 48 egzemplarzy (36 na papierze, 12 na pergaminie) tej księgi, ale tylko 20 egzemplarzy jest kompletnych. Gutenberg, uznany jako twórca pierwszej przemysłowej metody druku na świecie, był również wynalazcą aparatu do odlewania znaków z wymiennych matryc oraz prasy drukarskiej.

<https://pl.wikipedia.org> – pierwotna

prasa drukarska

Najstarszym drukiem na polskich ziemiach był „Kalendarz astronomiczny na rok 1474” autorstwa **Kaspra Straubego**. Pierwszą drukowaną książką była „*Explanatio in psalterium*” **Jana Turrekrema**. Obecnie druk wykonywany jest metodą DTP, czyli przygotowany jest za pomocą komputera. Pierwszy druk w języku polskim wydrukowany w 1475 roku we Wrocławiu przez **Kaspera Elyana**.

* **Sutra** – buddyjska księga mądrości i zaklęć

Erster Theil diß Heldenbuchs/
 Wie Wolffdieterich die Rysen zu todt schlug/ die
 im seine Diener gefangen hetten in dem Wal-
 de bey dem Brunnen.

In dem Walde sehr grüne
 Wilcher das nicht erließ
 Gegen dem Helden Kühne
 Er da verwaffet stieß
 Und wolt da von dem Jungen
 Das Schwerdt empfangen han
 Welches im war misselungen
 Es must im anders gahn.

Er ließ da in der Grüne
 Den starcken Rysen an.
 Wolffdieterich der Kühne
 Der schlug den grossen Mann

Da vnden bey der Brust
 Gab er im einen Schlag
 Von gannes Herken luste
 Daz er todt vor im lag.

Ein Rys mit eim geschelle
 Wol von der Linden schreit
 Das todt war sein Geselle
 Das war in allen leyd
 Er thet bald zu im sprechen
 Wehr dich du Ritter fein
 Ich wil noch heute rechen
 Den lieben Gesellen mein.

Wit

<https://pl.wikipedia.org> – XV wieczna drukarnia

Źródła

